

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 179/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Václavom Jaroščiakom, Advokátska kancelária, M. Rázusa 14, Žilina, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 598/2013 z 26. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 598/2013 z 26. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 27 C 376/2007-170 z 26. novembra 2008 zamietol žalobu sťažovateľa ako žalobcu, ktorou sa domáhal pôvodne určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo 4. augusta 2005, predmetom ktorej je dom súp. č. 101 postavený na ploche a nádvorí CKN parc. č. 387, garáž postavená na zastavanej ploche a nádvorí CKN parc. č. 386, zastavané plochy a nádvoría CKN parc. č. 386 o výmere 921 m², CKN parc. č. 387 o výmere 1288 m² v kat. území [REDAKOVANÉ] zapísané na [REDAKOVANÉ], a to za kúpnu cenu 7 699 999 Sk.

2.1 Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie sťažovateľa a žalovaných v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 9 Co 436/2014 zo 16. apríla 2015 (po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku sp. zn. 7 Co 258/2009 z 24. marca 2010 uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 107/2012 z 28. apríla 2014) rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

2.2 Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie sťažovateľ v časti potvrdzujúceho výroku. Žiadal, aby dovolací súd druhostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [v tom čase platný a účinný § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)] a rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [v tom čase platný a účinný § 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podané dovolanie sťažovateľa, a to z týchto dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia:

«V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu,

ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jeho dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p., ku ktorým je odvolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 ods. 1 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

Žalobca v dovolaní nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nedostatky sa odvolací súd osobitne zameral na skúmanie, či postupom nižších súdov nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za

účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver neodročovaného pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Žalobca videl odňatie možnosti pred súdom konať v tom, že súd prvého stupňa ani odvolací súd nevyhodnotil „postupnosť krokov“ ktorá „mala predchádzať ponuke zo strany žalovaných 2/ a 3/, a tieto skutočnosti mali byť predmetom dokazovania a právneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu“, t.j. súdy sa mali zaoberať otázkou, či žalované 2/, 3/ splnili svoju ponukovú povinnosť aj voči sebe navzájom, pretože podľa názoru žalobcu takúto povinnosť mali.

Dovolacia námietka žalobcu, že súdy sa mali zaoberať otázkou, či žalované 2/, 3/ splnili ponukovú povinnosť podľa § 140 Občianskeho zákonníka aj voči sebe navzájom (aj keď žalobca túto vadu odôvodňuje § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vyvodzuje z nej nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia), vo svojej podstate predstavuje námietku tzv. inej vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; namieta sa tu totiž nedostatočné skutkové zistenie. Prípustnosť dovolania však nezakladá skutočnosť, ak súdy svoje rozhodnutie založili na nesprávnych skutkových zisteniach; nesprávne či nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (por. napr. R 37/1993, R 125/1999). Rovnako to platí aj pre dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Dovolací súd preto ustálil, že súdy nižších stupňov svojim postupom neodňali žalobcovi možnosť pred súdom konať.

Pokiaľ žalobca namieta aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, k tomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci môže byť odôvodnením dovolania len v prípade, ak je dovolanie prípustné (čo nie je preskúmaný prípad).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.»

3. Sťažovateľove námietky proti napadnutému uzneseniu možno rozdeliť do viacerých bodov.

3.1 Po prvé – sťažovateľ namieta „*porušenie základného ľudského práva - práva vlastníť majetok rozhodovaním zjavne neodôvodneným a arbitrárnym, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľným a neudržateľným*“. Podľa sťažovateľa všeobecné súdy svojimi rozhodnutiami poskytli ochranu majetku, ktorý bol nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom. Dovolací súd tieto vady v dovolacom konaní podľa sťažovateľa neodstránil. Podľa sťažovateľa pre posúdenie, či skutočne rozhodnutia všeobecných súdov sú zaťažené označenými prvkami arbitrárnosti a neudržateľnosti, môže ústavný súd dospieť iba cez preskúmanie a posúdenie právnych názorov všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Najvyšší súd ako súd dovolací podľa názoru sťažovateľa odmietol podané dovolanie napriek zjavne existujúcim vadám konania predpokladaných zákonom v ustanoveniach § 237 písm. f) a g) OSP a prijal záver, že vo veci nemožno vyvodit' žiadny dôvod prípustnosti dovolania, a preto nie je daná možnosť, aby sa dovolací súd zaoberal dovolaním napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti a dovolanie odmietol.

3.2 Po druhé – podľa sťažovateľa došlo k porušeniu „*práva sťažovateľa ako účastníka konania na zákonného sudcu v konaní pred odvolacím súdom a odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu*“. Sťažovateľ dôvodí, že právna vec bola po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu č. k. 27 C 376/2007-170 z 26. novembra 2008 pridelená na krajskom súde do senátu 7Co, ktorý rozhodoval v zložení predseda senátu JUDr. Milan Cívik a členovia Mgr. František Dulačka a JUDr. Katarína Potocká, a v odvolacom konaní rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 7 Co 258/2009 z 24. marca 2010. Po zrušení tohto rozsudku dovolacím súdom a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie bola vec na krajskom súde pridelená do senátu 9Co, ktorý rozhodoval v zložení predseda senátu JUDr. Ladislav Mejstřík a členovia JUDr. Jana Kotrčová a JUDr. Ján Burík. Sťažovateľ uvádza, že ako účastník v procesnom postavení navrhovateľa o zmene zloženia prakticky celého senátu krajského súdu nebol informovaný, krajský súd ho na tento fakt neupozornil a o vykonanej zmene fakticky ani nevedel. Dozvedel sa to až z doručeného rozsudku odvolacieho súdu a teraz mu nie je známe, na základe akých skutočností, resp. z akých dôvodov k zmene senátu a členov senátu vôbec

došlo. Podľa sťažovateľa z hľadiska dôvodov prípustnosti dovolania bol porušením práva na zákonného sudcu naplnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. g) OSP.

3.3 Po tretie – sťažovateľ namieta „*odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu porušením procesného práva navrhovateľa podľa § 118 ods. 4 OSP v prvostupňovom konaní*“. Sťažovateľ uvádza, že obsah zápisnice z posledného pojednávania pred prvostupňovým súdom uskutočneného 26. novembra 2008 nesporne preukazuje, že súd nepostupoval v súlade s právnou úpravou § 118 ods. 4 OSP a účastníkov pred skončením tohto pojednávania nevyzval, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k jeho právnej stránke veci. Týmto sťažovateľovi ako účastníkovi konania podľa jeho slov prvostupňový súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom. Podľa sťažovateľa túto závažnú procesnú vadu konania v odvolacom konaní odvolací súd neodstránil. V dovolacom konaní najvyšší súd ako súd dovolací túto vadu konania nezistil alebo nevyhodnotil ako dôvod prípustnosti podania dovolania podľa § 237 písm. f) OSP.

3.4 Po štvrté – sťažovateľ poukazuje na „*odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu pri zmene účastníka konania na strane odporcov*“. Sťažovateľ prezentuje, že z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že po poručiťke – odporkyni v 3. rade [REDACTED] sú dedičmi zo zákona [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Dedičské konanie po poručiťke [REDACTED] bolo podľa sťažovateľa uznesením okresného súdu sp. zn. 15 D 700/2009 z dôvodu, že poručiťka nezanechala žiadny majetok, zastavené. Sťažovateľ uvádza, že podľa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku s dedičmi odvolací súd ďalej konal v zmysle § 104 ods. 2 a § 107 ods. 3 OSP. Podľa názoru sťažovateľa odvolací súd zmenu účastníka na strane odporcov mal v konaní riešiť spôsobom, ktorý bez akýchkoľvek pochybností bude preukazovať túto zmenu. Takýmto spôsobom by malo byť podľa sťažovateľa rozhodnutie súdu vydané vo forme písomného uznesenia, ktorým rozhodne o tom, s kým bude ďalej v konaní pokračovať. Krajský súd podľa sťažovateľa však s dedičmi po odporkyni v 3. rade v konaní pokračoval bez vydania takého právne konformného procesného rozhodnutia. Súčasne sťažovateľ zastáva názor, že proti tomuto uzneseniu zákon pripúšťa podanie odvolania. Podľa sťažovateľa nie je a nemôže byť procesne ani ústavne konformné, že sťažovateľ sa až z rozsudku odvolacieho

súdu vo veci samej, ktorým sa konanie končí, dozvie, že došlo k zmene účastníkov na strane odporcov, a dedičia po odporkyni v 3. rade sa dozvedia, že sú (boli) účastníkmi občianskoprávneho konania v procesnom postavení odporcov. Sťažovateľ zastáva názor, že takýmto postupom krajského súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, a tým aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3.5 Po piate – sťažovateľ namieta „*odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu pri odňatí možnosti byť prítomný na vyhlásení rozsudku pred krajským súdom*“. Odvolací súd v konaní odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom tým, že mu v procesnom postavení navrhovateľa riadne neoznámil miesto a čas vyhlásenia rozsudku v odvolacom konaní. Odvolací súd sťažovateľovi neoznámil skutočnosť vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia pojednávania takým spôsobom, aby sa o tom mohol aj reálne dozvedieť. Najvyšší súd ako súd dovolací túto vadu konania podľa sťažovateľa nezistil alebo nevyhodnotil ako dôvod prípustnosti podania dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Súčasne tým najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3.6 Po šieste – sťažovateľ uvádza, že v jeho veci ide aj o „*odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu a porušenie práva rovnosti účastníkov pred súdom tým, že súd bez právne relevantných dôvodov odmietol vykonanie dôkazu výsluchom odporkyne v rade 3)*“. Sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa navrhol na pojednávaní konanom 26. novembra 2008 doplnenie dokazovania výsluchom účastníka – odporkyne v 3. rade [REDACTED]. Prvostupňový súd tento návrh na doplnenie dokazovania podľa názoru sťažovateľa arbitrárne, bez akéhokoľvek odôvodnenia odmietol. Sťažovateľ tento postup hodnotí ako porušenie rovnosti zbraní účastníkov konania, pretože v konaní pred súdom mu neboli dané možnosti uplatniť práva účastníkovi v takom rozsahu ako protistrane.

3.7 Po siedme – sťažovateľ vidí postup všeobecných súdov ako „*odňatie možnosti konať pred súdom postupom súdu pri doručovaní súdnych rozhodnutí*“. Podľa sťažovateľa

uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 107/2012 z 28. apríla 2014, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 Co 258/2009 z 24. marca 2010 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a doplnujúce uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 107/2012 z 27. októbra 2014 doručoval okresný súd súdnym vykonávateľom formou doručenia do vlastných rúk a 25. februára 2015 doručil tieto priamo sťažovateľovi. Ich doručenie sťažovateľ potvrdil svojím podpisom na doručenke. Sťažovateľ poukazuje, že v priebehu opísaného dovolacieho konania zmenil právneho zástupcu a v čase vydania a doručovania opísaných uznesení najvyššieho súdu bol jeho právnym zástupcom pre celé konanie advokát JUDr. Ľubomír Janíček. Opísané uznesenia najvyššieho súdu však podľa sťažovateľa advokátovi JUDr. Ľubomírovi Janíčkovvi (právnemu zástupcovi pre celé konanie) doručovacím okresným súdom neboli dosiaľ doručené. Sťažovateľ zároveň uvádza, že krajský súd v štádiu po vrátení veci dovolacím súdom konal ako s právnym zástupcom sťažovateľa s advokátom JUDr. Ľubomírom Janíčkom. Rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 436/2014 zo 16. apríla 2015 vydaný po vrátení veci najvyšším súdom krajskému súdu bol sťažovateľovi doručený prostredníctvom advokáta JUDr. Ľubomíra Janíčka. JUDr. Ľubomír Janíček však podľa sťažovateľa v základnom konaní nebol jeho právnym zástupcom pre celé konanie a po zrušení rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 258/2009 z 24. marca 2010 a vrátení veci krajskému súdu na ďalšie konanie dovolacím súdom sťažovateľ JUDr. Ľubomíra Janíčka na svoje zastupovanie v základnom konaní, súčasťou ktorého je aj odvolacie konanie pred krajským súdom, nesplnomocnil. Podľa sťažovateľa v jednom i druhom prípade však právnym zástupcom navrhovateľa pre celé konanie nie je a nemohol byť advokát JUDr. Ľubomír Janíček, ktorému bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 436/2014 zo 16. apríla 2015 doručovaný a doručený, a toto doručenie bolo v konaní vyhodnotené ako doručenie rozsudku sťažovateľovi do vlastných rúk. Po doručení rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 436/2014 zo 16. apríla 2015 advokátovi JUDr. Ľubomírovi Janíčkovvi treba podľa sťažovateľa existujúci stav vyhodnotiť ako procesný stav konania, ktorý sa nachádza vo fáze po vydaní rozsudku krajského súdu, ktorý však ešte nenadobudol právoplatnosť pre jeho nedoručenie všetkým účastníkom konania. Z toho podľa sťažovateľa vyplýva záver, že ním podané dovolanie bolo zrejme podané predčasne. Sťažovateľ však dovolanie podal, pretože rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 436/2014 zo 16. apríla 2015 bol súdom označený ako právoplatný. Opísaným

postupom doručovania došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd SR uznesením č.k.: 4 Cdo 598/2013 zo dňa 26.01.2016 porušil ústavné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu podľa [čl.] 46 ods. 1 Ústavy SR a pre porušenie ľudských práv a základných slobôd právo na spravodlivý súdny proces podľa [čl.] 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu č.k. 4 Cdo 598/2013 zo dňa 26.01.2016, a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Porušovateľ je povinný navrhovateľovi zaplatiť 355,72 Eur ako náhradu trov konania titulom právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravoval v čase rozhodovania najvyššieho súdu napadnutým uznesením § 236 a nasl. OSP.

7.1 V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z v tom čase platného a účinného § 237 OSP výslovne vyplývalo, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia.

7.2 Ústavný súd konštatuje, že rešpektuje koncepciu opravných prostriedkov, tak ako si ju posúdi najvyšší súd, ak je to v medziach ústavy (porov. II. ÚS 398/08). Rovnako ústavný súd rešpektuje výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich dovolacie dôvody tak, ako si ich nastaví najvyšší súd. To sa týka aj v čase rozhodovania najvyššieho súdu napadnutým uznesením platného a účinného dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom). Otázka

posúdenia prípustnosti mimoriadneho dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Najvyšší súd k tomuto dovolaciemu dôvodu prijal stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky 1/2016), podľa ktorého: „*Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.*“

7.3 Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala, že postup najvyššieho súdu by nemal oporu v zákone alebo v judikatúre najvyššieho súdu. Najvyšší súd dal jasnú odpoveď na prítomnosť dovolacích dôvodov namietaných sťažovateľom: „*Žalobca v dovolaní nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. ... So zreteľom na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nedostatky sa dovolací súd osobitne zameril na skúmanie, či postupom nižších súdov nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ... Dovolacia námietka žalobcu, že súdy sa mali zaoberať otázkou, či žalované 2/, 3/ splnili ponukovú povinnosť podľa § 140 Občianskeho zákonníka aj voči sebe navzájom (aj keď žalobca túto vadu odôvodňuje § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vyvodzuje z nej nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia), vo svojej podstate predstavuje námietku tzv. inej vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; namieta sa tu totiž nedostatočné skutkové zistenie. Prípustnosť dovolania však nezakladá skutočnosť, ak súdy svoje rozhodnutie založili na nesprávnych skutkových zisteniach; nesprávne či nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (por. napr. R 37/1993, R 125/1999). Rovnako to platí aj pre dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je*

prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. Dovolací súd preto ustálil, že sudy nižších stupňov svojim postupom neodňali žalobcovi možnosť pred súdom konať.“

7.4 Nepatrí ústavnému súdu nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať.

7.5 Ústavný súd uzatvára, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania [resp. neexistencii dovolacích dôvodov podľa § 237 ods. 1 písm. f) a g) OSP, na údajnú prítomnosť ktorých sťažovateľ poukazuje aj vo svojej sťažnosti (sťažovateľ uvádza 7 pochybení všeobecných súdov, ktoré podľa neho spadajú pod ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f) a g) OSP – pozri body 3.1 až 3.7)] je vzhľadom na skutkový stav v sťažovateľovej veci v napadnutom uznesení zdôvodnený ústavne udržateľným spôsobom.

8. Na základe prezentovaných záverov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2017